

mand troede hørte til Sjældenhederne, nemlig døde Menigheder. Det vilde kun være døde Menigheder, som, idet de valgte Rigsdagens Medlemmer, glemte, at de valgte Folkerepræsentanter i den ene som i den anden Retning, ogsaa Kirkens Repræsentanter. Den ærede Rigsdagsmand meente, som sagt, at de døde Menigheder hørte til Undtagelserne, ja, endog til de sjældne Undtagelser. Jeg skal ikke i den Henseende trættes med ham, og jeg vilde ønske, at han havde Ret, hvad jeg dog ikke troer; men dernæst meente han, at hvis der virkelig var saadanne døde Menigheder, som kunde trænge til Rivshtringer for at blive levende, skulde man sende dem den indre Mission. Jeg skal nu ganske kort erklære, at det efter min Opfattelse er meget tvivlsomt, hvorvidt dette vilde være et godt og ønskeligt Middel; jeg venter mig ikke Meget af den saakaldte indre Mission, men jeg kunde jo tage Feil. Dog, selv om den indre Mission — i Forbigaaende sagt et løierligt Navn paa et løierligt Begreb — virkelig skulde kunne udrette, hvad den ærede Rigsdagsmand meente, at den burde og kunde udrette, kunne vi ikke sende den, hvorhen vi ville. Vi have ikke Commando over den, og det har Regjeringen heller ikke, saaledes at den kan sige til Regerne for den: Gaa! Gaa gaae de. Det forekommer mig altsaa, at man, hvad enten man seer Sagen fra det ene eller fra det andet Standpunkt, paa ingen Maade kan slaae sig tiltaals med, hvad den ærede Rigsdagsmand her sagde. — Endelig troede den ærede Rigsdagsmand, at denne Lov væsentlig var fremkaldt ved det, der var foregaaet i Nyslinge; men jeg troer, eller rettere sagt, jeg veed, at han deri tager Feil, thi denne Fordring om Frimenigheder, eller, som de nu ifølge den ærede Kirkeministers Forslag kaldes, Valgmenigheder, er ældre, end det, der for to eller tre Aar siden foregik i Nyslinge. Denne Fordring har fundet sin Udtalelse her i Rigsdagen, inden dette Stete, og inden Nogen drømte om, at det vilde skee, og den kan dog ikke være fremkaldt ved, hvad der

ligger senere i Tiden. Jeg vil ogsaa haabe, at denne Lov ikke alene og ikke fortrinsviis skal blive til Vaade for den af den ærede Rigsdagsmand omtalte Frimenighed; jeg vil haabe, at den navnlig skal blive til samme Gavn for Frimenigheden paa Bornholm som for Frimenigheden i Nyslinge, og jeg vil haabe, at den allevegne, hvor der reiser sig lignende Frimenigheder — jeg troer ikke, at deres Tal vil blive stort, navnlig ikke i den nærmeste Tid — paa samme Maade vil blive til Vaade for dem. Grunden, hvorfor Loven har den Interesse for mig, som den har, er den, at jeg hverken kan eller vil i den see en Leilighedslov, en Lov, beregnet paa et vist enkelt Tilfælde — jeg havde nær sagt paa en vis enkelt Mand — men jeg seer i den en Lov, der er givet for hele Folketirken, og som vil blive til Vaade for hele Folketirken, for mange Andre end dem, jeg nu nævnte. Jeg tilstaaer, at medens jeg i særdeles Meget er uenig med den ærede Rigsdagsmand for Præstø Amts 6te Valgkreds (Thurah), er jeg enig med ham i, at der er stor Sandsynlighed for, at hvo der snart vil komme til at trænge til Loven, er, hvad den ærede Rigsdagsmand for Ribe Amts 2den Valgkreds kaldte den indre Mission. Den skulde altsaa være saa langt fra at kunne, som den sidstnævnte ærede Rigsdagsmand meente, tjene til at slukke Ilden eller til at standse Bevægelsen, at den tvertimod efter min Overbevisning vil tjene til at fremkalde den og godtgjøre Savnet af en saadan Lov i en endnu høiere Grad end hidtil. — Hermed skal jeg slutte, idet jeg kun tilføjer, at Loven, som den foreligger, naturligviis i ingen Maade kan tilfredsstille mig; jeg troer, at vi trænge og daglig ville komme til at trænge til en langt anderledes indgribende Lov end den nærværende, men jeg skal dog ikke særlig paapege eller udhæve det Meget, jeg savner i den, hvilket jeg ogsaa er overbevist om lidt efter lidt vil komme frem, naturligviis ikke paa denne Rigsdag, men paa de følgende. Da den dog imidlertid gjør et Skridt i Frihedens Retning, hvorefter